

Sygn. akt VIII U 2264/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Gliwicach

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu działalności gospodarczej

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 10 października 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż M. K. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 lipca 2014r. oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 1 lipca 2014r.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 2264/14

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 października 2014r., powołując się na art. 83 ust.1, art. 38 ust.1 pkt 1 oraz art. 6 ust.1 pkt 5, art. 11 ust.1, art. 12 ust.1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2015r., poz. 121) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że M. K. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od dnia 1 lipca 2014r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, że M. K. została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego jako płatnik składek i osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 1 lipca 2014r., natomiast za okres od 1 sierpnia 2014r. do 31 sierpnia 2014r. wystąpiła o wypłatę zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy, która przypadła w okresie ciąży. ZUS zakwestionował, że M. K. faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, gdyż nie przedstawiła żadnych dowodów w postaci choćby faktur. W ocenie organu rentowego powyższe okoliczności wskazują, że zgłoszenie

do ubezpieczeń przez M. K. na krótko przed powstaniem niezdolności do pracy miało na celu umożliwienie jej skorzystania

z wysokich świadczeń finansowych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jak i sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa. Organ rentowy wyliczył, że hipotetycznie obliczona wysokość zasiłku macierzyńskiego za 364 dni wyniosłaby 78.442,00 zł. ZUS zarzucił również, że zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń społecznych w tym do ubezpieczenia chorobowego jako pracownika, było działaniem świadomym zmierzającym do uzyskania od ZUS świadczeń z ubezpieczeń społecznych w postaci zasiłku chorobowego, a następnie macierzyńskiego płatnego z Funduszu (...) Chorobowych, w wysokości niewspółmiernej do wysokości opłaconych przez nią składek na to ubezpieczenie.

M. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i uznania, że od dnia 1 lipca 2014r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. Skarżąca podniosła, iż w dniu 1 lipca 2014r. rozpoczęła działalność gospodarczą i w trakcie pierwszego miesiąca jej prowadzenia wykonała kilka zleceń w zakresie usług sprzątnia, zaś w pozostałym zakresie zajmowała się pozyskiwaniem nowych klientów. Odwołująca powołała się na stanowisko zajęte w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, gdzie prowadzenie działalności gospodarczej obejmuje zarówno jej faktyczne wykonywanie, jak również okresy wykonywania innych czynności związanych z prowadzoną działalnością, jak choćby pozyskiwanie kolejnych klientów. Nadto ubezpieczona podniosła, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego ZUS nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli mieści się ono w granicach określonych ustawą o SUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona M. K. mieszka z mężem i z dziećmi. Prowadzą wspólnie gospodarstwo i wychowują dzieci.

Ubezpieczona będąc z wykształcenia pedagogiem – doradcą zawodowym, nie potrafiła znaleźć pracy w swoim zawodzie. Jedyne oferty zatrudnienia jakie otrzymywała to możliwość zatrudnienia w centrach handlowych, gdzie praca odbywa się w systemie dwunastogodzinnej pracy, w tym również w soboty i niedziele. Nie mogła ona przystać na taką propozycję zatrudnienia, bowiem wychowywała córkę, która w chwili podjęcia przez nią działalności gospodarczej miała ukończone

5 lat. Faktycznie odwołująca do lipca 2014r. pracowała bez zawierania formalnej umowy o pracę. Taka forma zatrudnienia jej nie odpowiadała i z tego względu nosiła się z zamiarem rozpoczęcia działalności gospodarczej polegającej na osobistym świadczeniu usług w zakresie prac porządkowych i sprzątnia. Taki rodzaj działalności zamierzała podjąć już wcześniej, jednak jej pracodawca, u którego pracowała bez formalnej umowy, zapewnił ją, że w najbliższym czasie taka formalna umowa zostanie z nią zawarta. Zapewnienia te pozostawały jednak bez pokrycia. Ubezpieczona będąc w siódmym miesiącu ciąży ostatecznie zdecydowała się na podjęcie działalności gospodarczej, bowiem nie chciała kontynuować pracy „na czarno” i przestała liczyć na realizację zapewnień pracodawcy dotyczących nawiązania umowy o pracę i zgłoszenia jej do ubezpieczeń społecznych. Zamierzała też tak organizować prowadzenie tej działalności, aby mieć czas na zajęcie się córką.

Z dniem 1 lipca 2014r. ubezpieczona zarejestrowała działalność gospodarczą, w zakresie osobistego świadczenia usług prac porządkowych i sprzątnia. W tym celu zakupiła pewną ilość środków czystości i wywiesiła w centrach handlowych ogłoszenia na tablicach ogłoszeń, informacji o zakresie świadczonych przez siebie usług. Wiedziała, że na ten rodzaj usług znajdzie zapotrzebowanie. Wcześniej jednak, będąc zatrudnioną bez formalnej umowy, ubezpieczona gromadziła pewną ilość środków finansowych na pokrycie wstępnych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, jak zakup materiałów i stosowne opłaty, w tym również składki na ubezpieczenia w ZUS.

W niedługim czasie od wywieszenia informacji, do odwołującej zgłosili się klienci zainteresowani jej usługami. Po telefonicznym ustaleniu terminów, odwołująca przystąpiła do świadczenia pracy. W praktyce w lipcu 2014r. jej praca polegała na gruntownym wysprzątaniu 6 mieszkań, z wyjątkiem usługi mycia okien, gdyż ubezpieczona informowała swoich klientów, że jest w ciąży i nie może wykonywać tak ciężkich prac. Gdy nie świadczyła usług to prowadziła działania zmierzające do pozyskania większej liczby klientów, tj. rozwieszała kolejne ogłoszenia na tablicach ogłoszeń.

Z dniem 1 lipca 2014r. ubezpieczona zgłosiła się również do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako płatnik składek i jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Sąd ustalił, iż działalność przynosiła stosunkowo niewysokie dochody w pierwszym miesiącu jej prowadzenia, a równocześnie nie generowała dużych kosztów, bowiem odwołująca w większości korzystała ze środków czystości zakupionych przez klientów.

Ubezpieczona prowadziła firmę w okresie od 1 do 31 lipca 2014r. Tytułem składek na ubezpieczenia społeczne, w okresie od lipca do sierpnia 2014r. M. K. płaciła składki w wysokości, za lipiec 2.987,43 zł, a za sierpień 716,99 zł. Składki te były opłacane z jej oszczędności, które poczyniła przed rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej.

Od 1 sierpnia 2014r. przerwała działalność z powodu niezdolności do pracy – była wówczas w 9 miesiącu ciąży. M. K. korzystała ze zwolnienia lekarskiego od 1 sierpnia 2014r. do dnia porodu. Dziecko urodziła ubezpieczona w terminie, tj. w dniu 17 sierpnia 2014r.

Świadczeniami prowadzonymi przez odwołującą usług były osoby z nich korzystające. Były to osoby prywatne, których mieszkania ubezpieczona sprzątała, jak np. T. G., czy A. C..

Ubezpieczona nadal prowadzi działalność gospodarczą i opłaca składki zdrowotne, z tym że obecnie korzysta z urlopu macierzyńskiego.

Po zakończeniu urlopu macierzyńskiego nadal zamierza prowadzić swoją firmę, bowiem może elastycznie dobierać sobie czas pracy i równocześnie opiekować się dziećmi.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, karty ciąży ubezpieczonej (k.54-56), podatkowej księgi przychodów i rozchodów (koperta k. 46), deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA (k.40-45), zeznań świadków A. C. (nagranie z rozprawy z dnia 30 stycznia 2015r., minuty 2.57 i n.), T. G. (nagranie z rozprawy z dnia 20 marca 2015r., minuty 3.39 i n.), przesłuchania odwołującej (nagranie z rozprawy z dnia 20 marca 2015r., minuty 19.02 i n.). Sąd uznał te dowody za spójne i przekonujące, zeznania świadków korespondują z wyjaśnieniami odwołującej i wzajemnie się potwierdzają oraz uzupełniają.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. K. zasługuje na uwzględnienie.

Kontrolowaną decyzją (...) Oddział w Z. zakwestionował istnienie tytułu ubezpieczenia, to jest podleganie przez ubezpieczoną M. K. od dnia 1 lipca 2014r. ubezpieczeniom społecznym jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, regulują przepisy ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2015r., poz. 121), zwanej ustawą systemową.

Zgodnie z art. 1 ustawy ubezpieczenia społeczne obejmują ubezpieczenie emerytalne, ubezpieczenia rentowe i ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 5 i art. 12 ust. 1 ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące podlegają (z zastrzeżeniem art. 8 i 9) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Zgodnie z treścią art. 13 pkt. 4 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W myśl art. 11 ust. 2 osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące, objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlegają dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą spoczywa na tej osobie (ust.3).

Natomiast po myśli art. 17 w związku z art. 46 ustawy, płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów niniejszej ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Po myśli art. 47 ustawy płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc.

W myśl art. 83 ust 1 pkt 2 ustawy systemowej ZUS wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, przebiegu ubezpieczeń, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W przedmiotowej sprawie u podstaw wydania zaskarżonej decyzji było uznanie przez ZUS, że M. K. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, a w konsekwencji również dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej od 1 lipca 2014r. działalności gospodarczej.

W ocenie organu rentowego, w okolicznościach niniejszej sprawy tj. przy krótkim okresie prowadzenia działalności gospodarczej zarejestrowanej już w okresie ciąży, zgłoszenie odwołującej do ubezpieczeń miało na celu umożliwienie jej skorzystania z wysokich świadczeń finansowych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w wysokości nieporównywalnie wyższej niż pobrane przez nią z tego tytułu świadczenia, co jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jak

i sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa. ZUS pośrednio zarzucał, że zgłoszenia do ubezpieczeń dokonano dla pozorów w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego bowiem w sposób wyraźny kwestionował, że ubezpieczona faktycznie prowadziła w spornym okresie działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 83 § 1 kodeksu cywilnego nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

W myśl § 2 nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.

Z kolei zgodnie z § 3 jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Sąd orzekający wskazuje, że do ubezpieczonej nie znajdzie zastosowania art. 83 k.c., mówiący o nieważności oświadczenia woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów, gdyż w niniejszej sprawie ubezpieczona nie dokonała czynności cywilnoprawnej opartej na umowie, a przystąpiła do ubezpieczeń społecznych w związku z ciążącym na niej obowiązkiem wynikającym z podjęcia działalności gospodarczej. Również objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje automatycznie po złożeniu stosownego wniosku.

W wyroku z dnia 11 grudnia 2014r, I UK 145/14 (LEX nr 1622302) Sąd Najwyższy wskazał, że w aspekcie zgodności z normami prawa cywilnego ocenie nie podlega stosunek ubezpieczenia społecznego, lecz związany z nim stosunek o charakterze cywilnoprawnym. Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, podobnie jak osoby z nimi współpracujące, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu - art. 6 ust. 1 pkt 5

i art. 12 ust. 1 u.s.u.s., natomiast dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu - art. 11 ust. 2 tej ustawy. Objęcie ubezpieczeniem dobrowolnym następuje na podstawie stosownego wniosku, co nie oznacza, że zawarte w nim oświadczenie o zgłoszeniu do ubezpieczenia stanowi czynność kreującą stosunek cywilnoprawny, gdyż ubezpieczenie dobrowolne nie opiera się na umowie, tylko na zgłoszeniu powodującym "wejście" do systemu. Jeśli osoba składająca wniosek spełnia ustawowe warunki, to Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie może odmówić objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym, a z kolei objęcie ochroną ubezpieczeniową rodzi obowiązek opłacania składek.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, że stosunek ubezpieczenia społecznego nie jest stosunkiem cywilnoprawnym, lecz ustawowo regulowanym stosunkiem prawnym opartym na zasadzie solidaryzmu, a wynikające z niego świadczenia nie mają charakteru cywilnoprawnego. Przepisy i instytucje prawa cywilnego mogą być wprost stosowane w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych tylko w razie wyraźnego odesłania przez normę prawa ubezpieczeń społecznych. Wyklucza się także możliwość wykładania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych z punktu widzenia zasad współzycia społecznego, gdyż są to przepisy prawa publicznego, cechujące się niezbędnym rygoryzmem. Wprawdzie

z ukształtowanego orzecznictwa wynika, że istnieje możliwość zakwestionowania przez Zakład podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że stanowiące tę podstawę wynagrodzenie zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa, lecz możliwość ta dotyczy sytuacji, w której ocenie z zastosowaniem zasad współzycia społecznego nie podlega sama podstawa wymiaru składek, ale stanowiąca tę podstawę wysokość umówionego przez strony stosunku prawnego i wypłaconego wynagrodzenia (przychodu). Możliwość ta dotyczy przede wszystkim umowy o pracę, której ważność poddaje się ocenie

w świetle art. 58 k.c. w związku z art. 300 k.p. Innymi słowy, w aspekcie zgodności

z normami prawa cywilnego ocenie nie podlega stosunek ubezpieczenia społecznego, lecz związany z nim stosunek o charakterze cywilnoprawnym.

Sąd nie podziela oceny organu rentowego, że ubezpieczona dokonała zgłoszenia do ubezpieczeń dla pozorów w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Jak bowiem wynika ze zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego, M. K. faktycznie prowadziła działalność gospodarczą od 1 lipca 2014r.

Działalność podjęła faktycznie z początkiem lipca 2014r. tj. dokonała stosownego zgłoszenia do ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą, zakupiła pewną ilość środków czystości i wywiesiła na tablicach ogłoszeń ofertę świadczonych przez siebie usług. Po nawiązaniu kontaktów z klientami przystąpiła do faktycznego wykonywania usług będących przedmiotem jej działalności gospodarczej.

Świadczeniami wykonywanymi przez nią usługami byli jej klienci, między innymi A. C. i T. G.. Osoby te znalazły ogłoszenia ubezpieczonej na tablicach ogłoszeń w centrach handlowych i zamówiły jej usługi, które zostały wykonane w okresie przed powstaniem jej niezdolności do pracy. Ubezpieczona na rzecz tych osób wykonała usługę sprzątnięcia ich prywatnych mieszkań.

Ubezpieczona nadal prowadzi działalność gospodarczą i opłaca składki zdrowotne.

Zdaniem Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie sposób również zarzucić ubezpieczonej, iż podjęcie przez nią działalności gospodarczej było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Nie uszło uwagi Sądu, że prowadzona przez odwołującą działalność gospodarczą przyniosła jej stosunkowo niewysokie dochody. Ubezpieczona jednak nie ponosiła kosztów wynajmu lokalu i w większości przypadków zakupu środków czystości, a jedynie musiała opłacać składki na ubezpieczenie społeczne a nadto ponosić koszty dojazdu do klientów. Sąd wskazuje jednak, iż z samego faktu podjęcia przez odwołującą działalności gospodarczej, nie sposób czynić jej zarzutu, nawet jeżeli celem podjęcia działalności było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Skorzystanie z ochrony gwarantowanej ubezpieczeniem społecznym w postaci zasiłków z tego ubezpieczenia nie może być uznane za sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że samo zawarcie umowy o pracę nawet w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006r., III UK 156/05, LEX nr 272549, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005r., II UK 320/04, OSNP 2006/7-8/122).

Ocena ta dotyczy również prowadzenia działalności gospodarczej jak i podjęcia współpracy przy prowadzeniu takiej działalności. W wyroku z dnia 21 stycznia 2014r., III AUa 794/13, (LEX nr 1428029) Sąd Apelacyjny w Gdańsku wskazał, że podjęcie współpracy przez kobietę w ciąży przy prowadzeniu pozarolniczej działalności, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem, jeżeli współpraca ta była faktycznie wykonywana.

Reasumując, w ocenie Sądu, w ustalonym stanie faktycznym sprawy należało uznać, że M. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2014r. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Organ rentowy zarzucił również, że narusza zasady współzycia społecznego i zasadę wzajemności zgłoszenie odwołującej M. K. do ubezpieczenia społecznego z zadeklarowaną maksymalną miesięczną podstawą składki na ubezpieczenie chorobowe. W ocenie ZUS doszło do naruszenia zasad równowagi pomiędzy udziałem w tworzeniu funduszu ubezpieczeniowego a wysokością świadczeń wypłacanych z tego funduszu.

Odwołująca M. K. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z zadeklarowaną maksymalną miesięczną podstawą składki na ubezpieczenie chorobowe, która została ustalona na poziomie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Powyższe nie uszło uwagi Sądu. Należy jednak wskazać, że w sprawie niniejszej zadeklarowana przez płatnika wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne nie może być kwestionowana zarówno przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jak i przez Sąd.

Zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010r., podjętej w składzie 7 sędziów (II UZP 1/10, OSNP 2010/21-22/267) Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia

społeczne, jeżeli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

W treści uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że analiza art. 18 ustawy systemowej prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 i 10) lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia.

Określenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustawodawca pozostawił osobom prowadzącym pozarolniczą działalność, stanowiąc w art. 18 ust. 8 ustawy, że podstawę tę stanowi zadeklarowana kwota, z zastrzeżeniem jej dolnej granicy w wysokości 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale (w brzmieniu obowiązującym przed 27 grudnia 2008r.) – obecnie 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy.

Jednocześnie ustawodawca zastrzegł, górną kwotę graniczną podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe w wysokości 250% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale.

Sąd Najwyższy wskazał, że wysokość składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących nie są powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą, niezależnie od tego, czy ubezpieczony osiąga przychody i w jakiej wysokości. Jeżeli zadeklarowana wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe tych osób mieści się w przedziale od 60% do 250% przeciętnego wynagrodzenia ZUS nie ma prawa jej kwestionować, nawet jeśli pobierane przez ubezpieczonego świadczenia są w ocenie organu rentowego nienależnie wysokie i nieekwiwalentne.

Sąd zauważył również, że ubezpieczona jest osobą młodą, która rozpoczęła swoją aktywność zawodową już przed kilku laty, zatem przez pewien okres odprowadzono już za nią składki na ubezpieczenia społeczne. Ponadto jako osoba młoda będzie zmuszona jeszcze przez wiele lat do aktywności zawodowej, co pozwala na wysnucie wniosku, że w tym czasie wniesie jeszcze dość znaczny wkład finansowy do funduszu ubezpieczeń chorobowych, przewyższający niejednokrotnie wysokość pobranych obecnie świadczeń chorobowych i zasiłku macierzyńskiego.

Mając zatem na uwadze wszystkie powyższe rozważania Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek